

FIKTÍV KARAKTEREK MINT LÉTEZÉSÜKBEN FÜGGŐ ABSZTRAKT ARTEFAKTUMOK

Szerző: **DOMBROVSZKI Áron**, I. évfolyam (d_aron@outlook.com)

Témavezető: **Dr. KOCSIS László**, egyetemi adjunktus

Intézmény: Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar, Keresztény Filozófiai Intézet,
Filozófia Tanszék, Budapest

Jelen dolgozat kiindulópontja Saul Kripke *merev jelölők* tézise, amely szerint egy adott tulajdonnév minden lehetséges világban egy adott tárgyat jelöl meg, és abban a lehetséges világban, amelyben az adott dolog nem létezik, ott nem jelöl semmit. Az 1970-es évektől egyre több filozófus gondolja azt, hogy Kripke ezen tézise és a mellette felhozott érvek együttesen azt mutatták meg, hogy a tulajdonnevekkel kapcsolatos Frege–Russell-féle deskriptivista elgondolások többé nem tarthatók fenn. A legjobb nem-deskriptivista alternatívát pedig a *közvetlen referenciaelméletek* (KR) jelentik.

A KR szerint egy adott tulajdonnév jelentése maga a dolog, amelyet az megjelöl. Egy ilyen elmélet számára komoly problémát jelenthetnek azok a tulajdonnevek, amelyek látszólag nem jelölnek semmit (üres nevek), például „Sherlock Holmes” vagy „Harry Potter”. A KR így válaszút elé kerül: vagy beismeri, hogy nem univerzális referenciaelmélet, mert nem képes kezelni az üres nevek esetét, vagy pedig kijelenti, hogy nem léteznek üres nevek. Kétségtelen, hogy az elmélet képviselői számára az utóbbi út előnyösebb.

Azáltal, hogy tagadjuk az üres nevek létezését, nem azt mondjuk, hogy nem létezik például a „Sherlock Holmes” név, hanem azt, hogy a „Sherlock Holmes” névnek igenis van jelölete, igaz tehát az a kijelentés, hogy „Sherlock Holmes létezik”. Ezen a ponton térünk át a nyelvfilozófia területéről a metafizikára.

A fiktív karakterekkel kapcsolatos realista álláspontok közül a legnépszerűbb az *absztrakt artefaktum elmélet*, amely szerint a fiktív karakterek ember-alkotta téren kívüli létezők. A dolgozat részletesen ismerteti az elméletet, összevetve más alternatívákkal; fő célkitűzése pedig az, hogy megpróbálja plauzibilissé tenni az elméletet. Az absztrakt artefaktumok ugyanis egyesek szemében még mindig igen furcsa entitásoknak tűnnek, zavaros ontológiai meghatározottsággal. Ez azonban nem így van, az absztrakt artefaktumok természetét pedig legkönnyebben úgy érthetjük meg, ha *létezésükben függő entitásokként* tekintünk rájuk, amelyek bizonyos fizikai tárgyaktól és mentális eseményektől függenek.

Kulcsszavak: analitikus filozófia, modern metafizika, fikcionalizmus, artefaktualizmus

FICTIONAL CHARACTERS AS EXISTENTIALLY DEPENDENT ABSTRACT ARTEFACTS

Author: **Áron DOMBROVSZKI**, first-year student (d_aron@outlook.com)

Supervisor: **Dr. László KOCSIS**, assistant professor

Institution: Pázmány Péter Catholic University, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Institute of Christian Philosophy, Department of Philosophy, Budapest

The starting point of this paper is the semantics of proper names; according to Saul Kripke, *proper names are rigid designators*, which means that the referent of a name is fixed in every possible world where the referent exists. Since the 1970's more and more philosophers think that Kripke's account has overcome the Fregean or Russellian descriptivist theories of meaning – therefore, we should reject them. The most widely accepted non-descriptivist alternative is probably the *direct reference (DR) theory*.

According to DR, a specific proper name refers directly to its referent, so the referent is the only semantic content of the name. This thesis raises the problem of empty names like Sherlock Holmes or Harry Potter, which have no referents whatsoever. The DR theorist is on the horn of a dilemma: admit that his theory fails in treating empty names, or deny the existence of empty names at all. The second idea seems better than the first.

Denying the existence of empty names means that the name, for example 'Sherlock Holmes' has a referent, so the following sentence is surprisingly true: 'Sherlock Holmes exists'. Our starting point leads us to metaphysics.

The most popular realist account about fictional characters is the *abstract artefact theory*. According to this, fictional characters such as Sherlock Holmes are man-made entities without any physical extension. This paper will introduce the abstract artefact theory in detail, comparing it to other realist accounts. The main point is the motivation of the abstract artefact theory, showing that abstract artefacts are not that fuzzy, strange entities that some philosophers think they are. *Abstract artefacts are existentially dependent on mental states and physical entities*, and in this way we can understand them better.

Keywords: **analytic philosophy, modern metaphysics, fictionalism, artefactualism**